

Välisinvesteeringute määruse muutmise ettepanek

COM(2024) 23

Otsuse ettepanek koordinatsioonikogule

Kujundada seisukoht

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev 22.03.2024

KOKi esitamise tähtpäev 10.04.2024

VV esitamise tähtpäev 18.04.2024

Vastutav ministeerium: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Kaasvastutajad: Kaitseministeerium (sh Välisluureamet), Välisministeerium, Siseministeerium (sh Kaitsepolitsei amet), Kliimaministeerium, Rahandusministeerium, Justiitsministeerium (sh Konkurentsiamet), Riigikantselei (JRKB).

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

Algatuse vastuvõtmisega kaasneks oluline majanduslik või sotsiaalne mõju (RKKTs § 152¹ lg 1 p 2);

Sisukokkuvõte

Välisriikide investeeringutest Euroopa Liitu on kasu Euroopa majandusele. Samas võib teatavate välisinvesteeringutega kaasneda oht Euroopa Liidu julgeolekule ja avalikule korrale. Seetõttu 19. märtsil 2019 võeti vastu Euroopa parlamendi ja nõukogu määrus nr 2019/452 millega loodi Euroopa Liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik, mis võimaldab aidata tuvastada ja tegeleda välismaistest otseinvesteeringutest tingitud julgeoleku ja avaliku korra riskidega. Õigusakt jõustus 11. oktoobril 2020. aastal.

Selle vastuvõtmisest on julgeoleku küsimuste päevakajalisus tõusnud veelgi. Õpituvastused COVID-19 pandeemiast ja Venemaa agressioonisõja Ukrainas tagajärgedest on toonud välja vajaduse veelgi enam tugevdada välismaiste investeeringute põhjalikuma taustakontrolli kaudu Euroopa Liidu julgeoleku ja avaliku korra kaitset. Samuti on kolme aasta jooksul õigusakti rakendamisest omandatud piisav kogemus, et tuua välja peamised puudused. Lisaks viis Euroopa Komisjon 2023. aastal läbi olemasoleva süsteemi hindamise, et tuvastada selle toimimine ja efektiivsus. Selle kõige põhjal on Euroopa Komisjon tulnud välja ettepanekuga määruse ülevaatamiseks, mille eesmärgiks on kõrvaldada praeguse süsteemi puudused ning muuta see tõhusamaks.

Selleks on kavas teha järgmist:

- tagada taustakontrollimehhanismi kehtestamine kõigis liikmesriikides ja riiklike õigusnormide suurem ühtlustamine;
- määrata kindlaks minimaalne valdkondlik kohaldamisala, mille raames kõik liikmesriigid peavad kontrollima välismaiste investeeringute tausta;
- laiendada taustakontrolli, nii et see hõlmaks ka selliste investorite investeeringuid, kelle üle on mõju välisriigi kodanikul või ettevõttel.

Kaasamine

Kaasata kõik asjassepuutuvad sidusrühmad ja partnerid, sh Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon, Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liit, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit, Elektroonikatööstuse Liit, Keemiatööstuse Liit, Masinatööstuse Liit, Ravimitootjate Liit jne.